41 29. marz **Brjef landshöfðingja** *til stiptsyfirvaldanna* **um lán handa prestakalli (Desjarmýrar) til kirkjubyggingar.** — Samkvæmt beiðni prestsins að Desjarmýri í Norðurmúlaprófastsdæmi, síra Einars Vigfússonar, og tillögum yðar, herra amtmaður, og yðar, herra biskup, í brjefi, dagsettu 23. þ. m., vil jeg hjermeð veita samþykki mitt til að nefndur prestur megi veðbinda tekjur prestakallsins, eða svo mikinn hluta þeirra, sem þörf er á, fyrir 1000 króna láni, sem takast á úr hinum almenna kirkjusjóði til endurbyggingar Desjarmýrarkirkju, þannig að lánið ávaxtist á sama hátt og önnur lán úr nefndum sjóði og endurborgist með 50 kr. árlega á næstu 20 árum, og að lánið hvíli á prestakallstekjunum að því leyti, sem tekjur kirkjunnar sjálfrar ekki hrökkva til, án þess að presturinn megi færa kirkjunni þetta tillag til skuldar.

Þetta er yður til vitundar gefið til leiðbeiningar og frekari birtingar.

42 11. apríl **Brjef landshöfðingja** *til stiptsyfirvaldanna yfir Íslandi,* **um lán handa prestakalli (Tröllatunguprestakalli).** — Eptir þar um gjörðri beiðni og tillögum yðar, herra amtmaður, og yðar, herra biskup, í brjefi, dagsettu 7. þ. m., vil jeg hjermeð veita samþykki mitt til þess, að presturinn að Felli í Tröllatunguprestakalli, síra Arnór Árnason, taki allt að 1000 kr. lán uppá tekjur prestakallsins, til þess að framkvæma ýmsar jarðabætur á prestssetrinu Felli, svo sem nánar er tiltekið í brjefi yðar. Lán þetta má lántakandi taka smámsaman á 5 árum, jafnótt og jarðabótunum miðar áfram, og skal það þá endurborgast með jöfnum afborgunum árlega á 15 árum samfleytt frá því fyrnefnd 5 ár eru liðin eða frá síðasta lántökudegi. Loks er þetta lántökuleyfi þeim skilyrðum bundið, að vextir eigi nemi meiru en 4% árlega. Lán þetta getur eigi orðið veitt úr landssjóði.

Þetta er yður til vitundar gefið til leiðbeiningar og frekari birtingar.

43 11. apríl **Brjef landshöfðingja** *til amtmannsins yfir Suðuramtinn og Vesturamtinu* **um sveitfesti þurfalings.** — Með brjefi, dagsettu 27. febr. þ. á., hafið þjer, herra amtmaður, sent mjer erindi bæjarfógetans í Reykjavík, þar sem hann fyrir hönd fátækranefndarinnar þar áfrýjar til mín úrskurði yðar, dagsettum 3. s. m., sem ákveður, að Egill nokkur Jónsson skuli álítast sveitlægur í Reykjavík.

Utaf þessu skal yður til vitundar gefið til leiðbeiningar og frekari birtingar, að með því að jeg verð að vera yður samdóma um, að eigi sjeu færðar sönnur á það, að heimilisfesta Egils Jónssonar í Reykjavík frá því um vorið þangað til um haustið 1891, hafi verið ólögleg húsmennska, skal úrskurður yðar standa óraskaður.

Úrskurður amtmanns. 43

Eptir að hafa meðtekið þóknanlegt brjef yðar, velborni herra bæjarfógeti, dagsett 2. f. m., þar sem þjer leggið undir úrslit amtsins ágreining þann, sem er milli yðar og sýslumannsins í Gullbringu- og Kjósarsýslu um sveitfesti tómthúsmanns Egils Jónssonar hjer í bænum, og ennfremur þóknanlegt brjef yðar, dagsett 20. f. m., ásamt nánari skýrslu snertandi þetta mál, er svolátandi úrskurður á það lagður.

Nokkru eptir að Egill þessi Jónsson, sem er fæddur í Skildinganesi í Seltjarnarneshreppi á árinu 1858, hafði útendað 10 ára dvöl hjer í bænum, varð hann að segja sig til sveitar um síðastliðnar veturnætur sökum heilsuleysis, en fátækranefndin í Reykjavík hefir haldið því fram, að hann hafi dvalið hjer í ólöglegri húsmennsku frá því um vorið 1891 þar til hann fjekk tómthúsmennskuleyfi 11. sept. s. á., og hafi hann því eigi áunnið sjer sveitfesti hjer, heldur eigi hann sveit í fæðingarhreppi sínum eptir því, sem að öðru leyti sje fram komið. Um þessa dvöl hans hjer í bænum er það upplýst, að hann fyrst framan af var lausamaður, þar til hann á vorinu 1891 tók saman við núverandi konu sína og settist að í húsmennsku, en í janúarmánuði s. á. hafði fátækranefndin synjað honum um húsmennskuleyfi, sem hún svo veitti honum í septbr. s. á, eins og sagt er að framan. Að vísu hefir fátækranefndin haldið því fram, að hún ekki hafi vitað neitt um húsmennskudvöl hans hjer í bænum frá því um vorið 1891 þangað til í septbr. s. á., en þar sem hún orðalaust að því leyti, er snertir þessa dvöl hans hjer, sem þó hlaut að koma fram, þá er hann sótti um húsmennskuleyfið, veitti honum það, þá hefir nefndin eins og látið það gott heita, að hann hafði dvalið hjer sumarið yfir á fyrsagðan hátt, enda verður amtið að álíta, að fátækranefndin eigi að hafa umsjón með því, að fólk sitji hjer eigi í ólöglegri húsmennsku og tómthúsmennsku, sbr. Endurskoðaða samþykkt um stjórn bæjarmálefna í Reykjavík, 4. desbr. 1888, 4. gr. Nefndin verður þannig að álítast að hafa þegjandi samþykkt húsmennskudvöl Egils Jónssonar hjer í bænum frá því um vorið 1891 þar til í septbr. s. á. með fyrgreindri framkomu sinni, og hann að hafi áunnið sjer sveitfesti í Reykjavík með 10 ára óslitinni dvöl sinni þar.

Þetta gefst yður hjermeð þjenustusamlega tii vitundar yður til leiðbeiningar og birtingar fyrir fátækranefndinni.

Brjef landshöfðingja *til amtmannsins yfir Suðuramtinu og Vesturamtinu* **um sveitfesti þurfalings.** — Í brjefi, dagsettu 2 þ. m., hafið þjer, herra amtmaður, látið uppi álit yðar um erindi hreppsnefndarinnar í Skógarstrandarhreppi, þar sem hún áfrýjar til mín úrskurði yðar, dagsettum 21. sept. f. á., er staðfestir úrskurð sýslumannsins í Snæfellsness- og Hnappadalssýslu um að Sigurður nokkur Bergsson skuli vera sveitlægur í Skógarstrandarhreppi og að þessi hreppur skuli endurgjalda Neshreppi utan Ennis 18 króna sveitarstyrk, er veittur var Sigurði af hreppsnefnd síðarnefnds hrepps í marz 1897. 44 11. apríl

Utaf þessu skal yður til vitundar gefið til leiðbeiningar og frekari birtingar, að með því að jeg verð að vera yður samdóma um, að umræddur styrkur geti alls eigi álitizt hafa verið veittur að ófyrirsynju, og verði að teljast löglega veittur sveitarstyrkur, skal úrskurður yðar standa óraskaður.